

Pierwsza lekcja

Fakty o języku, abecadło oraz zwroty powitalne.

Na początku - kilka ważniejszych faktów o państwie oraz języku norweskim. Zapoznamy się z kilkoma zwrotami powitalnymi, abecadłem i osobliwościami norweskiej fonetyki.

Słownik

#	Word	Translation
1	Bare	tylko
2	Bra	dobrze
3	Det går bra, takk.	Powodzi się dobrze, dziękuję.
4	Det norske alfabetet	alfabet języka norweskiego
5	Fint!	Świetnie!
6	God dag!	Dzień dobry
7	God kveld!	Dobry wieczór!
8	God morgen!	Dzień dobry (rano)!
9	God natt!	Dobrej nocy!

10	Ha det!	⓪	Papa/ Na razie
11	Hei! Halo!	⓪	Cześć!
12	Hva heter du?	⓪	Jak masz na imię?
13	Hvordan går det?	⓪	Jak ci się powodzi?
14	Hvordan står det til?	⓪	Jak się masz?
15	Ikke så verst	⓪	nieźle
16	Jeg heter ...	⓪	Nazywam się ...
17	Kan du stave det?	⓪	Możesz to wyliterować?
18	Norge	⓪	Norwegia
19	Og hvordan går det med deg?	⓪	A jak ci powodzi się?
20	Og hvordan har du det?	⓪	A jak ci powodzi się?
21	På gjensyn!	⓪	Do zobaczenia!
22	Takk	⓪	dziękuję
23	Takk, bare bra.	⓪	Dziękuję, wszystko dobrze.
24	Veldig bra	⓪	Bardzo dobrze
25	Vi høres!	⓪	Usłyszymy się! Do usłyszenia!
26	Vi sees!	⓪	Zobaczymy się!
27	Kongeriket Norge	⓪	Królestwo Norwegii

Notatki

Witam wszystkich, którzy chcą łatwo i szybko nauczyć się języka norweskiego.

Nazywam się Emma. Jestem Waszą nauczycielką języka norweskiego. Jest mi niezmiernie miło Was poznać!

Razem z moim kolegą Norwegiem, Janem, nauczę Was ładnego i poprawnego języka norweskiego! Oto życzliwie nastawiony Jan wita się z nami po norwesku:

- ⓪ **God dag!**

Jan przywitał się z nami mówiąc „Dzień dobry”. Możecie być pewni, że już niedługo, a raczej, już po zakończeniu tej lekcji będziecie umieli nie tylko się przywitać, ale i zamienić kilka słów po norwesku! Myślicie, jak świetnie? Tak! Nauka języka norweskiego z mojnorweski.pl jest wesoła i łatwa.

My, Emma i Jan, będziemy Wam towarzyszyć zawsze i wszędzie, jak tylko zdecydujecie się poświęcić czas na lekcje – nieważne, czy będziecie pili kawę w kawiarence, czy utkniecie w korku w drodze do pracy, na studia, czy będziecie biegali rano, a być może będziecie sobie wygodnie leżeli na tapczanie.

Na stronie internetowej mojnorweski.pl znajdziecie cały niezbędny materiał: lekcje języka norweskiego, nagrania audio, słowniczek i podstawowe zasady gramatyki. Jesteśmy pewni, że lekcje mojnorweski.pl spodobać Wam się – to jest naprawdę świetny sposób, by nauczyć się norweskiego!

Rozpoczniemy lekcję pierwszą. Na początku opowiem kilka ważniejszych faktów o tym państwie słynącym z przepięknej przyrody – o Norwegii i języku norweskim. Otóż Norwegia to po norwesku 🇳🇴 **Norge**, powtórzmy to słowo razem z Janem:

Norge jest państwem Europy Północnej, którego terytorium obejmuje zachodnią część Półwyspu Skandynawskiego, zamieszkanego przez 4,9 milionów mieszkańców. To – Monarchia konstytucyjna, dlatego trafniej jest mówić Królestwo Norwegii, po norwesku 🇳🇴 **Kongeriket Norge**.

Etymologowie wiele dyskutują na temat pochodzenia nazwy **Norge**, jednak większość z nich twierdzi, że pochodzi ona z północnej grupy języków germańskich i oznacza „drogę północną”. Język norweski to **norsk**, powtórzmy wszyscy razem z Janem.

Norsk, język norweski należy do grupy języków zachodnioskandynawskich, która jest odgałęzieniem rodziny języków północnogermańskich. Brzmi skomplikowanie? ☐ To znaczy, że jeżeli uczyliście się, na przykład, języka niemieckiego, nauka norweskiego będzie jeszcze prostsza.

W Norwegii istnieją dwie oficjalne pisemne formy języka norweskiego. Jedna z nich jest nazywana **bokmål** (wymawiamy [' bu: k mo: l]), a druga – **nynorsk** (wymawiamy – [' ny: no sz k]).

Ciekawe jest to, że nauczywszy się jednego z tych wariantów, w miarę łatwo można zrozumieć i ten drugi, chociaż istnieją między nimi pewne różnice. My będziemy się uczyli wariantu **bokmål** 🇳🇴 **Bokmål**, ponieważ jest on zdecydowanie bardziej popularny w Norwegii, w tym języku są pisane słowniki, podręczniki, inne środki nauczania. No i jeszcze jeden ciekawy fakt o języku norweskim: Norwegowie rozmawiają w wielu dialektach i bardzo się tym szczycą!

Ja już się nie mogę doczekać i wierzę, że Wy również; zacznijmy uczyć się norweskiego!

Dzisiaj zapoznamy się z podstawowymi zwrotami powitania i pożegnania. Gdy będziemy uczyć się nowych wyrazów bądź zwrotów, zawsze będę prosiła Jana, aby wypowiedział je po norwesku. Wy z kolei powtórzycie je kilka razy.

Przed rozpoczęciem nauki tego języka zdradzę Wam jedną tajemnicę: kiedy my, jako obcokrajowcy, mówimy w języku norweskim, bardzo ważna jest melodia zdania lub zwrotu, dzięki której to, co mówimy, odpowiednio brzmi dla użytkownika natywnego. Melodia – czyli to, gdzie stawiamy akcent lub inaczej mówiąc, gdzie nasz głos unosi się i opada, gdy wypowiadamy zdanie lub zwrot. Pytacie, co to jest? Jeżeli mieliście okazję słyszeć, jak mówi Norweg, zapewne zauważyliście, że mówiąc jakby śpiewa. Janie, powiedz coś :

- Humor er en mulighet hos mennesker, objekter eller situasjoner til å vekke en følelse av morskap, underholdning, moro og latter hos andre mennesker.

Słyszycie? Otóż od teraz tych „piosenek” będziemy uczyli się razem

Nauczmy się przywitać po norwesku! A to jest proste:

Hei, Jan! Cześć, Janie!

Dźwięk "h" wymawiamy miękko.

Halo!

Słówkami **hei** i **halo** przywitamy się z przyjaciółmi i dobrymi znajomymi. Są one odpowiednikami polskich słówek: Cześć/Hej. Bardzo proste i uniwersalne!

A teraz nauczmy się tych nieco bardziej oficjalnych zwrotów, których będziemy mogli używać witając się zarówno z bliskimi, jak i w pracy, na ulicy czy w sklepie. Powtarzając za mną i Janem, spróbujcie odtworzyć również melodię zdania.

Otóż, rano z uśmiechem będziemy witać się:

🕒 **God morgen!** ['gu: 'mo:əŋ]

Spotkawszy kolegę w pracy podczas przerwy na kawę, będziemy mówić: Dzień dobry!

🕒 **God dag!** ['gu: 'da:(g)]

Wieczorem przywitamy się: Dobry wieczór!

🕒 **God kveld!** ['gu: 'kvell]

A oto tak prosto będziemy życzyć dobrej nocy: Dobrej nocy! Dobranoc!

🕒 **God natt!** ['gu: 'natt]

A jeśli kogoś nie znamy, wtedy przywitawszy się, zapytamy w następujący sposób: 🕒 **Hva heter du?** – [va: 'he:tə diu] Brzmi nieco niezwykle, prawda?

Jak masz na imię? Hva heter du?

"R" wymawiamy bardzo miękko.

Gdy ktoś pyta nas o imię, odpowiadamy w ten sposób:

Jeg heter Ema. Mam na imię Emma (tłumacząc dosłownie: Ja nazywam się Emma)

No i jak wam idzie? Mówiąc bardzo zwyczajnie, kiedy mówicie po norwesku bardziej rozluźnijcie język. I wszystko wam się uda. Dobrze?

Świetnie, jedziemy dalej. Już nauczyliśmy się przywitać, przedstawić się i zapytać o imię. Następnie będziemy pytali, jak się komuś powodzi. Norwegowie to ludzie uprzejmi i często nie ograniczają się do przywitania. Najczęściej pytają, co u kogoś słychać, nawet mijając się nawzajem na ulicy. Możemy to zrobić na kilka sposobów:

- ⓪ Hvordan går det?
- ⓪ Hvordan har du det?
- ⓪ Hvordan står det til?

A jak odpowiemy, gdy ktoś pyta nas, co u nas słyhać? Tutaj będziemy musieli nabrać norweskiego optymizmu i mówić, że powodzi się nam naprawdę dobrze! Odpowiedzmy:

- ⓪ Takk, bare bra. Dziękuję, wszystko dobrze.
- ⓪ Takk dziękuję
- ⓪ Bare tylko
- ⓪ Bra dobrze
- ⓪ Det går bra, takk. Powodzi się dobrze, dziękuję.
- ⓪ Bare
- ⓪ Ikke så verst nieźle

A teraz zacznijmy od początku:

Cześć, Janie. Hei, Jan.

Hei, Ema. Halo, Ema.

⓪ Og hvordan har du det? A jak ci się powodzi? (Co u ciebie słyhać?)

⓪ Og i

Spróbujmy nie wymawiać dźwięku **g** grubo, złagodźmy go: **og**.

Og hvordan har du det? albo **Og hvordan går det med deg?**

Cześć, Janie. Hei, Jan.

Hei, Ema. Halo, Ema.

Og hvordan har du det? A jak ci się powodzi?

Takk, det går bra.

A jak powodzi się tobie? Og hvordan har du det?

Takk, veldig bra.

⓪ Veldig bra bardzo dobrze, świetnie

Zamieniliśmy kilka słów, więc pożegnajmy się:

- ⓪ Ha det! Papa!
- ⓪ Vi sees! Do zobaczenia! (Do zobaczenia!)
- ⓪ Vi høres! Do usłyszenia! (Do usłyszenia!)
- ⓪ På gjensyn! Do widzenia!

Tego zwrotu używa się w środowisku oficjalnym, powiedzmy, gdy w banku spotykamy nie lubianą sąsiadkę.

⓪ God natt!

Powtarzajmy razem z Janem:

Ha det bra. Ha det. Vi sees.
På gjensyn, Ema. Ha det bra.
God natt, Ema. God natt.

Gratuluje! Już umiecie przywitać się, zapytać, co słyhać u waszego znajaomego i pożegnać się! Czas biegnie niezauważalnie, a Wy już tak wiele się nauczyliście!! **Veldig bra!** Bardzo dobrze! Mogłabym Was jeszcze pochwalić w następujący sposób:

🕒 Fint! Dobrze!

Alfabet języka norweskiego

Teraz weźmy się za alfabet języka norweskiego. W nim jest nieco mniej liter niż w naszym – 29. Alfabet języka norweskiego różni się od łacińskiego trzema ostatnimi literami **æ, ø, å**. Litery **c, q, w, x, z** spotkamy wyłącznie w wyrazach międzynarodowych pochodzenia nie norweskiego.

A a	B b	C c	D d	E e	F f	G g	H h	I i	J j
a	Be	se	de	E	eff	ge	hå	i	je/jådd
K k	L l	M m	N n	O o	P p	Q q	R r	S s	T t
kå	Ell	em	enn	O	pe	ku	ærr	ess	te
U u	V v	W w	X x	Y y	Z z	Æ æ	Ø ø	Å å	
u	Ve	dåbbelt-ve	eks	Y	sett	æ	ø	å	

Jako nauczycielka muszę zaznaczyć, że alfabetu, czy tego chcecie czy nie, będziecie musieli nauczyć się na pamięć. To nie jest trudne! Spróbujcie uczyć się liter śpiewając, licząc cukierki na swoim stole, kostki chodnika, spacerując wieczorem na świeżym powietrzu – próbujcie robić to w dogodny dla Was sposób. Nazwy liter będą nam niezbędne, przecież przedstawiając się będziecie podawali swoje imię i nazwisko, które dla obcokrajowca prawdopodobnie będą niezrozumiałe, dlatego może się przydać umiejętność przeliterowania ich.

Otóż jeśli ktoś Was zapyta, jak macie na imię, czy pamiętacie, jak o to zapytać? Tak, „Hva heter du?“, „R“ wymawiajcie miękko, o tak: Hva heter du? Odpowiedz, np. jeg heter Emma. Jeg heter (powiedzcie swoje imię). Norweg prawdopodobnie nie zrozumie i poprosi Was o przeliterowanie, o tak:

Kan du stave det?

Otóż, przygotujmy się do przedstawienia się i przeliterowania swojego imienia. *Jeg heter E M A.*

Teraz omówimy każdą samogłoskę z osobna. Dobrze przysłuchajcie się poradom, dotyczącym ich wymowy, i nie wstydźcie się poćwiczyć przed lustrem. Nie poddawajcie się, jeśli któraś nie od razu się uda, to zupełnie normalne, kiedy zaczynacie uczyć się nowego języka; słuchajcie i powtarzajcie, powtarzajcie i jeszcze raz powtarzajcie:

A Samogłoskę **a** wymawiamy jako długie **a**:

Ⓢ Far ojciec

Albo krótkie **a**:

Ⓢ Arm ramię

E Samogłoska **e** jest wymawiana podobnie jak polskie **e** lub słabe **e** w pozycji nieakcentowanej. Ten dźwięk jest nieco szczególny, ale dobrze się wsłuchajcie i powtórzcie:

Ⓢ Lese czytać
Ⓢ Reparere naprawiać
Ⓢ Hete nazywać się
TV telewizor

Przed literą **r** wymawiamy **e** jak **æ**:

Ⓢ Er jestem (r (wymawiamy miękko)
Ⓢ Her tutaj
Ⓢ Verre gorzej

Albo jak polskie **e**, tylko bardziej otwarte:

Ⓢ Lett łatwy, łatwa
Norsk er lett! Język norweski jest łatwy!

I Wymawiamy jak polskie **i**, tylko nieco dłuższe w słowach typu:

Ⓢ Like lubić

Nieco krótsze w słowach typu:

Ⓢ Ting rzecz

O Jak polskie **u**, nieco dłuższe w słowach typu:

Ⓢ Koselig przytulnie
Ⓢ Rosa róża

Krótkie w słowach typu:

- ⦿ Fort szybko
- ⦿ Rom pokój

Możemy również wymawiać jak polskie o:

- ⦿ Sommer lato
- ⦿ Oss nam, nas

U Ta samogłoska musi być wymawiana jak długie **iu**, przy bardzo lekko otwartych ustach. Spróbujcie stanąć przed lustrem. Powtarzam: mówimy jak **i, u, iu**.

- ⦿ Hus dom
- ⦿ Tur podróż

Inny sposób wymowy: jak krótkie **iu**:

- ⦿ Munn usta
- ⦿ Sulten głodny, głodna

U możemy również wymawiać jak krótkie **u**:

- ⦿ Dum głupi, głupia
- ⦿ Tung ciężki, ciężka

Y Szczególną uwagę poświęćmy samogłosce **y**. Będziemy ją wymawiać nieco niezwykle, jak coś pomiędzy polskimi dźwiękami **y** oraz **i**. Stańcie przed lustrem, złożcie usta tak, jakbyście wymawiali dźwięk **u**, ale wymawiajcie **i**. Wyciągnijcie usta do przodu.

Istnieje kilka sposobów na wymawianie tego dziwnego dźwięku: ten dźwięk może być wymawiany jak długie **iu/i**.

- ⦿ By miasto
- ⦿ Dyr zwierzę

Albo jak krótkie **iu/y**, wyciągając usta do przodu. Niezapomnijcie mojej porady, spróbujcie uczyć się przed lustrem:

- ⦿ Kryss skrzyżowanie
- ⦿ Tysk niemiecki, język niemiecki, Niemiec, Niemka

Æ **Æ** wymawia się bardziej otwarcie niż polskie **ia**, podobnie jak w angielskim słowie "bag". Otóż, to **Æ** może być długie, otwarte, wymawiając je odważnie otwierajcie usta:

- ⦿ Lærer nauczyciel, nauczycielka
- ⦿ Jeg er ja jestem
- Jeg er norsk lærer. Jestem nauczycielką języka

W języku norweskim ta samogłoska może być także krótka, jak tutaj:

⦿ **Færre** mniej

⦿ **ø** wymawia się nieco bardziej otwarcie niż polskie **io** w słowie "ziomek":)

- ⦿ **Gjøre** robić
 - ⦿ **Kjøre** jechać
 - ⦿ **Spørre** pytać
-

Å **Å** wymawia się na dwa sposoby. Jak nieco dłuższe **o**:

⦿ **År** rok

Albo nieco krótsze:

- ⦿ **Hånd** ręka
- ⦿ **Åtte** osiem

Alfabet i wymowę samogłosek opanowaliśmy! ⦿ **Veldig bra!** Bardzo dobrze!

Pozostało nam nauczyć się wymowy kilku specyficznych spółgłosek:

Oto, pierwsza: jeżeli mamy tak zwane "zbitki literowe" **kj** i **tj** będziemy wymawiali bardzo miękko, podobnie jak śmiejąc się po polsku *hihihi* albo mówiąc po niemiecku *ich*: powinny brzmieć jak coś między **sz** i **ch**:

- ⦿ **Kjole** sukienka
- ⦿ **Kjære** drogi, miły
- ⦿ **Tjue** dwadzieścia

Posłuchajcie, jak te słowa wymawia mój kolega, następnie powtórzcie je i spróbujcie przypomnieć sobie, co one oznaczają.

Tak samo będziemy wymawiać literę **k** przed **i** oraz **y**, na przykład:

- ⦿ **Kysse** całować
- ⦿ **Kino** kino

Uff, zmęczyliśmy się, co? Podczas naszej drugiej lekcji będziemy dalej uczyć się ładnego i poprawnego języka norweskiego, a teraz nauczymy się jednej krótkiej, ale bardzo ważnej zasady budowy zdań. Jesteście gotowi?

Otóż, zacznijmy:

Szyk wyrazów w zdaniu w języku norweskim jest ściśle określony.

W języku polskim możemy przenosić słowa z jednego miejsca na inne, na przykład, możemy mówić:

Jeg studerer norsk. Ja uczę się norweskiego.

Po polsku możemy również powiedzieć: Norweskiego się uczę. Po norwesku tak powiedzieć nie możemy. Nie, nie □ W języku norweskim czasownik, czyli słowo, które nam mówi, co robimy, zawsze występuje na drugim miejscu: Ja uczę się norweskiego. Jeg studerer norsk. Właśnie tak. Nauczcie się dobrze tego zdania, przecież możecie się dzięki niemu chwalić przed wszystkimi, że zaczęliście się uczyć języka norweskiego!

Dzisiaj, niestety, musimy się już pożegnać. Czy pamiętacie, jak to robimy po norwesku? Przypomnijcie sobie, a ja zaczekam.

- Ha det bra!

- Do następnego razu! Czekamy na spotkanie z Wami! "Do usłyszenia!" Vi høres!
